

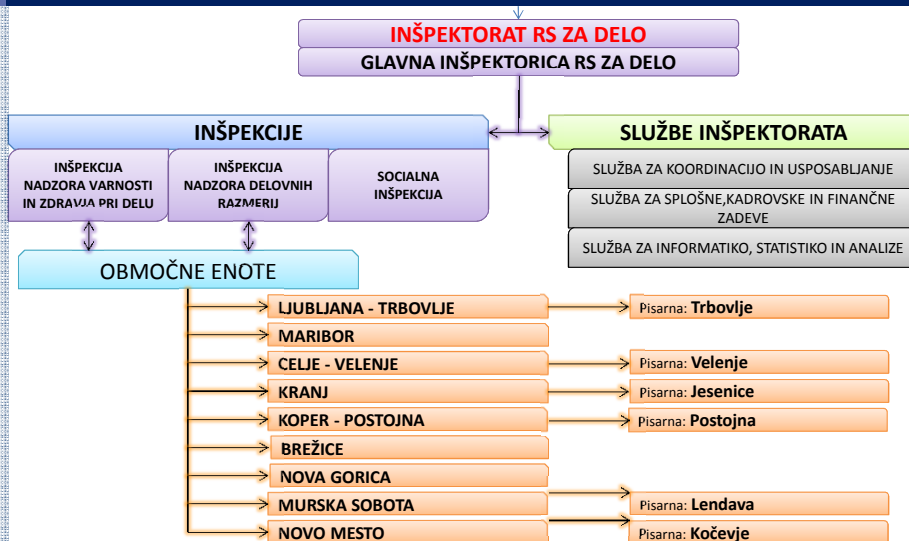
Diseminacijski seminar v Ljubljani
15 april 2014, GZS, Dimičeva 13, Ljubljani

Azbest

Vloga in izkušnje inšpektorata za delo za varnost
in zdravje pri delu glede varnih delovnih mestih

mag. Lidija Korat
Inšpektorat RS za delo

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

I. VLOGA INŠPEKTORATA RS ZA DELO

Azbest

- izvajanja inšpekcijskega nadzora v vseh dejavnostih za vse osebe, ki so navzoče v delovnem procesu pri odstranjevanju azbesta;
- nudenje strokovne pomoči – 5. člen ZID-1 (ozaveščanje delodajalcev in delavcev....)

Izvajanja inšpekcijskega nadzora

Azbest

ZAKONODAJA

Predpisi, ki se uporabljajo pri odstranjevanju materialov, ki vsebujejo azbest s področja varnosti in zdravja pri delu :

1. Zakon o inšpekciji dela – ZID-1(Ur. list RS št. 19/2014);
2. Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Ur. list RS št. 43/2011);
3. Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu (Ur. list RS št. 93/2005);
4. Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Ur. list RS št. 83/05);
5. Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Ur. list RS št. 89 / 99, št. 39/05).
6. Uredba o pogojih,pod katerimi se lahko pri rekonstrukciji ali odstranitvi objektov in pri vzdrževalnih delih na objektih, instalacijah ali napravah odstranjujejo materiali,ki vsebujejo azbest (Ur.list RS št. 60/2006)

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO

DELOVNA PODROČJA | STORITVE | MEDIJSKO SREDIŠČE | ZAKONODAJA IN DOKUMENTI | O INŠPEKTORATU | INTERNI DOSTOP

WWW.ID.GOV.SI

AKTUALNO

Novice

26. 3. 2014
INŠPEKTORAT ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
26. 3. 2014
INŠPEKTORAT ZA VARNOST PRI DELU

INŠPEKTORAT ZA VARNOST PRI DELU
VARNOSTI IN ZDRAVJE PRI DELU

OBRAZCI ZA PRAVILNO
INŠPEKTORAT
26. 3. 2014

TA SPLETNA STRAN UPORABLJA PIKAVICE - PRIKLIČI POKROVILCE

Dovolen pikavice

Priloga: Obvestilo o varnosti pri delu na objektu
18.03.12.12.2013

Varnost dela v podjetju (Februar 2014)

KOORDINATORJI

VIŠKA
TEMERIZACIJA

VARNOSTI IN ZDRAVJE PRI DELU

INŠPEKTORAT ZA VARNOST PRI DELU

Projekt izboljšanja varnosti pri delu

Kampanja Zdravo delovno okolje
2013

Partnerstvo za preprečevanje tveganj

Azbest

PIROKOCIALNI
DEJAVNI TVISTANJA PRI DELU

Azbest

NUDENJE STROKOVNE POMOČI

Vodstvo IRSD
Pristojnosti inšpektorata RS za delo

Organizacija Inšpektorata RS za delo

Inšpekcija nadzora delovnih razmerij

Inšpekcija nadzora varnosti in zdravja pri delu

Služba nadzora zdravja pri delu

Služba nadzora varnosti na začasnih in premičnih delovnih mestih

Služba nadzora varnosti na stalnih delovnih mestih

Socialna inšpekcija

Službe inšpektorata

Območne enote

Javne objave

Informacije javnega značaja

DELO Z AZBESTOM
Zakonodaja RS na področju dela z azbestom
Praktična smernice za delo z azbestom

English
Državne ustanove
RSS | Natisni

DELOVNA PODROČJA | STORITVE | MEDIJSKO SREDIŠČE | ZAKONODAJA IN DOKUMENTI | O INŠPEKTORATU | INTERNI DOSTOP

WWW.ID.GOV.SI / STORITVE / POGOSTA VPRAŠANJA IN ODGOVORI / VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU / 3. DOBRA PRAKSA PRI DELU Z AZBESTOM

Pogosta vprašanja in odgovori

STRAN JE V IZDELAVI

Varnost in zdravje pri delu

1. Pogostost pregledov gradbišč s strani koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu v fazi izvajanja projekta

2. Imenovanje koordinatorja za varnost in zdravje pri delu v fazi izvajanja projekta s strani naročnika, ki je hkrati izvajalec del

3. Dobra praksa pri delu z azbestom

Obrazci

Prijava kršitev

3. DOBRA PRAKSA PRI DELU Z AZBESTOM

AZBEST - EVROPSKA KAMPANJA 2006

INŠPEKCIJSKI NADZOR

PRIROČNIK O NAJBOLEŠI PRAKSI

PROPAGANDNI MATERIAL

Prijava pričetka aktivnosti, pri katerih bodo delavci izpostavljeni azbestu

izvlečki za delodajalce
izvlečki za delavce
izvlečki za inšpektorije za delo

**Praktični priročnik o najboljši praksi za
preprečevanje ali zmanjševanje tveganj v
zvezi z azbestom pri delu, ki je povezano (ali
je lahko povezano) z azbestom : za
delodajalce, delavce in inšpektorje za delo**

http://www.id.gov.si/fileadmin/id.gov.si/pageuploads/Varnost_in_zdravje_pri_delu/kemija/final_guide_sl.pdf

<http://www.efbww.org/pdfs/Amendment%204d%20Guide%20Slic.pdf>

https://www.arbeitsinspektion.gv.at/NR/rdonlyres/0B28C0C7-D2E0-46BE-9C3C-A472CE1B6700/0/Leitfaden_Asbest.pdf

**Praktični priročnik podaja informacije
v treh situacijah**

- dela pri katerih je lahko prisoten azbest (npr. v zgradbah, kjer se nepričakovano najde azbest zaradi neustrezne evidence ali zaradi nesistemskega odstranjevanja);
- dela, kjer je pričakovati nizko izpostavljenost azbestnih vlaken;
- dela z visokim tveganjem izpostavljenosti azbestnim vlaknom

Praktični priročnik vsebuje več poglavij, ki so primerne za prej navedene tri situacije

Azbest

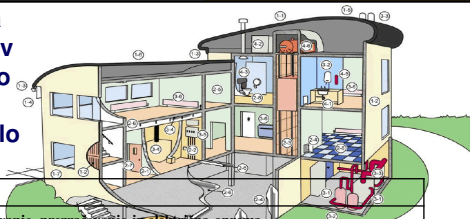
- **Poglavje od 1 do 4** : karakteristike azbesta, zdravstveni učinek, materiali ki vsebujejo azbest in kje lahko najdemo azbest
- **Poglavje od 5 do 7** : načrtovanje in priprava – ocena tveganja, pisna navodila, načrt dela, proces odločanja, potreba po prijavljanju pričetka del, zdravstveni nadzor, usposabljanje
- **Poglavje 8**: oprema
- **Poglavje 9** : kontrola izpostavljenosti
- **Poglavje 10**: vzdrževalna dela
- **Poglavje 11** : dela z nizkim tveganjem
- **Poglavje 12**: prijava pričetka del (dela, kjer se odstranjuje azbest)
- **Poglavje 13 do 17**: odstranjevanje, delavci in delovno okolje, odstranjevanje odpadkov, monitoring in merjenje, druge osebe, ki so lahko izpostavljene azbestu
- **Poglavje 19**: medicinski nadzor

Cilji priročnika

Azbest

- pomagati pri identifikaciji azbesta in azbestnih produktov med uporabo, vzdrževanjem in servisiranjem obratov, opreme in zgradb
- pomagati pri dvigu zavesti ljudi o prisotnosti azbesta
- prikaže dobro prakso pri odstranjevanju azbesta, rokovanju azbestno cementnih produktov in odpadkov
- spodbuja uporabo zaščitne opreme in osebne varovalne opreme

Praktični priročnik o najboljši praksi za preprečevanje ali zmanjševanje tveganj v zvezi z azbestom pri delu, ki je povezano (ali je lahko povezano) z azbestom : za delodajalce, delavce in inšpektorje za delo

Legenda k sliki

1 Strešna/zunanja konstrukcija

- 1-1 Strešne obloge / plošče
- 1-2 Stenske obloge / premazi
- 1-3 Žlebovi/drenažne cevi
- 1-4 Nadstreški
- 1-5 Dimniške kape
- 1-6 Strešna izolacija
- 1-7 Podokenjske police

3 Ogrevanje, prezračevanje in električna oprema

- 3-1 Kotli za ogrevanje vode, ogrevalni in notranja izolacija, tesnila toplovodnih in vročevodnih naprav
- 3-2 Cevovodi: izolacija, tesnila, celulozno azbestni plašči (obloge)
- 3-3 Izolacija prezračevalnih cevi in tesnil
- 3-4 Kanali: izolacija, tesnila, notranje obloge, dušilci zvoka in vibracij na prezračevalnih napravah
- 3-5 Električna stikalna oprema: notranje obloge in plošče
- 3-6 Grelna enota: tesnila, notranje obloge

2 Notranja konstrukcija

Stene/stropovi

- 2-1 Predelne stene
- 2-2 Elektro izolacijske obloge in plošče, kuhalne in druge grelne naprave, grelne kadi, grelne komore
- 2-3 Izolacijske plošče jaškov dvigal
- 2-4 Dvižna vrata in dvižni parkirni stebrički
- 2-5 Reliefni opleski sten
- 2-6 Brizgana izolacija konstrukcijskih elementov, spuščene stropne plošče kasetnih stropov, protipožarne stene in zapore, izolacija stropa kleti

Vrata

- 2-7 Polnila vratnih kril, vodoodporne talne obloge

Tla

- 2-8 Ploščice, linolej, izolacijska podloga za plavajoče pode

4 Drugo

- 4-1 Odtočne cevi iz vodovodnih naprav
- 4-2 Rezervoarji za vodo
- 4-3 Kotlički za vodo in straniščne deske
- 4-4 Stopniščne obrobe
- 4-5 Protipožarna pokrivala
- 4-6 Obloge za zavore/sklopke (avto v garaži in motor dvigala)

Izvillečki praktičnega priročnika za ciljne skupine

Azbest

Delodajalec

Delavec

Inšpektor za delo

Izvečki praktičnega priročnika za delodajalce

Azbest

Vpliv azbesta na zdravje

Če zaposlujete ljudi, ki bi pri svojem delu lahko bili izpostavljeni azbestu morate :

- ravnati skladno z najboljšo prakso (kot je opisano v tem priročniku);
- zagotoviti, da so ustrezno usposobljeni in obveščeni o tveganjih;
- zagotoviti, da je komunikacija učinkovita (npr. da je ne ovirajo jezikovne prepreke);
- zagotoviti, da razumejo, kako pomembno je čim bolj zmanjšati izpostavljenost;
- zagotoviti informacije o povečanem tveganju, ki nastane ob kombinaciji kajenja in izpostavljenosti azbestu, s čimer kadilce spodbujate, da prenehajo kaditi;
- ravnati v skladu z nacionalnimi predpisi v zvezi z delom, ki je lahko povezano z azbestom:

Izvečki praktičnega priročnika za delavce

Azbest

Vpliv azbesta na zdravje

Če pri vašem delu obstaja možnost izpostavljenosti azbestu, (se) morate :

- zavedati tveganj zaradi izpostavljenosti azbestu ;
- razumeti, kako pomembno je čim bolj zmanjšati izpostavljenost;
- razmisliti o prenehanju kajenja, če kadite; in
- ravnati v skladu z najboljšo prakso za delo v zvezi z azbestom, ko je navedeno v tem priročniku

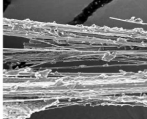
Letak

Azbest

EVROPSKA KAMPANJA
PROTI AZBESTU 2006

AZBEST JE SMRTNO
NEVARENI!

PREPREČITE
IZPOSTAVLJENOST!

SLIC:
Odbor višjih inšpektorjev za delov Evropske komisije

- o kampanji;
- vpliv azbestnih vlaken na zdravje;
- količine azbesta, ki so bile uporabljene in kdaj;
- kje se je azbest uporabljal in kako lahko pride do izpostavljenosti;
- možne oblike dekontaminacije;
- zakonodaja;
- zakonske obveznosti delodajalcev

Ozaveščanje delodajalcev in delavcev...

Azbest

- udeležba na konferencah, seminarjih, posvetih, okroglih mizah glede tematike azbesta,
- predstavitev tveganja pri odstranjevanju azbesta predstavnikom obrtne zbornice, gospodarske zbornice,...
- obravnavanje tematike azbesta v publikacijah, časopisih...

II. IZKUŠNJE INŠPEKTORATA RS ZA DELO

1. OBISK SPLETNE STRANI IRSD
2. POUČEVANJE INŠPEKTORJEV ZA DELO IN SEZNANJANJE GLEDE NEVARNOSTI AZBESTA DELODAJALCE IN DELAVCE
3. NABAVA OSEBNE VAROVALNE OPREME INŠPEKTORJEM ZA DELO
4. IZVAJANJE INŠPEKCIJSKEGA NADZORA
5. POVEČANJE ŠTEVILA DELODAJALCEV, KI IMAJO PRIDOBLENA OKOLJSKA DOVOLJENJA
6. POVEČANJE PRIJAV PRIČETKA DEL

1. OBISK SPLETNE STRANI IRSD - AZBEST

OD SEPTEMBRA 2006 DO 31.12.2006 – 11.225 OBISKOV

http://www.id.gov.si/si/storitve/pogosta_vprasanja_in_odgovori/varnost_in_zdravje_pri_delu/3_dobra_praksa_pri_delu_z_azbestom/

2. POUČEVANJE INŠPEKTORJEV ZA DELO

Azbest

- a) lastnosti azbesta in njegove učinke na zdravje ter sinergični učinek azbesta in kajenja na zdravje,
- b) vrste proizvodov ali materialov, ki lahko vsebujejo azbest,
- c) postopke, pri katerih lahko pride do izpostavljenosti azbestnemu prahu ali prahu materialov, ki vsebujejo azbest in pomen preventivnih ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti na najmanjšo možno raven,
- č) način varnega dela, varnostne ukrepe in varovalno opremo za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu,
- d) namen, možen izbor in izbiro, omejitve in pravilno uporabo osebne varovalne opreme za varovanje dihal,
- e) postopke za ravnanje v nujnih primerih,
- f) postopke dekontaminacije,
- g) postopek varnega ravnanja z odpadki, ki vsebujejo azbest,
- h) pomen zdravstvenih pregledov.

UPORABA RESPIRATORJA ?

Azbest

1. V nasprotju s 11. členom Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu (Ur. list RS, št. 93/05)
2. Zaradi elektrostatike respiratorji tipa FFP3 prehajajo v tip FFP2
3. Neustrezno prileganje obrazu

3. NABAVA OSEBNE VAROVALNE OPREME INŠPEKTORJEM ZA DELO

Azbest

Polobrazne maske s filtrom FFP3

tyvek

4. IZVAJANJE INŠPEKCIJSKEGA NADZORA

Azbest

Inšpekcijski nadzor poteka v zvezi z:

1. izvajanjem predpisov s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pri rušenju, vzdrževanju in odstranjevanju izdelkov iz azbest cementa,
2. izvajanjem predpisov s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pri odstranjevanju materialov, ki vsebujejo šibko vezani azbest,
3. izvajanjem predpisov s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pri odstranjevanju odpadkov, ki vsebujejo azbest.

1. Rušenje, vzdrževanje in odstranjevanje izdelkov iz azbest cementa

Azbest

Azbest cementni izdelki, so izdelki iz azbest cementa, katerega gostota je enaka ali večja od 1g/cm^3

Strehe

Azbestne valovite strešne plošče

Fasade

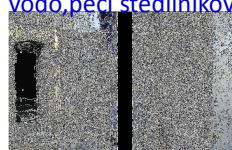
Fasadne plošče

Vodovodne in kanalizacijske cevi

Cementne cevi in kolena, spoji

Stropi in stene v bližini kurišč, grelcev za vodo, peči štedilnikov

Azbest cementne stene in stropi

Odstranjevanje valovitih strešnih plošč

Azbest

Zbiranje in prevoz azbestnih odpadkov

Azbest

Označevanje in embaliranje azbestnih odpadkov

Azbest

EMBALAŽNI OVOJ JE NA VIDNEM MESTU
OZNAČEN Z NAPISOM "AZBESTNI ODPADKI"

Zbiranje in natovarjanje azbestnih odpadkov

Azbest

2. Odstranjevanje materialov, ki vsebujejo šibko vezani azbest

Azbest

Materiali, ki vsebujejo šibko vezani azbest so materiali, katerih gostota je manjša od 1g/cm^3 , masni odstotek azbesta v njih pa je večji od 5%.

Priprava lokomotive ne odstranitev azbesta

Izvajanje del pri odstranjevanju materialov, ki vsebujejo šibko vezani azbest

Azbest

Podtlačne enote in odzračevalne cevi, opazovalna okna in opozorilni znaki

Mobilna dekontaminacijska enota

3. Odstranjevanje odpadkov, ki vsebujejo azbest

Azbest

Nadzor nad izvajanjem predpisov s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pri odstranjevanju odpadkov, ki vsebujejo azbest se izvaja:

1. na odlagališčih nenevarnih azbestcementnih odpadkov,
2. pri prevoznikih azbestnih odpadkov,
3. pri zbiralcih azbestnih gradbenih odpadkov
4. pri predelovalcu odpadkov.

IMPLEMENTACIJA DIREKTIVE 2003/18/EC ZAKLJUČKI KAMPANJE 2006		Azbest Evropska kampanja 2006	
	Da (območje)	Ne (območje)	
Ali je izdelana OT glede izpost. azbestu ?	59 (24-100)	32 (0 - 76)	
Ali je bila izvedena prijava pričetka del?	72 (12 – 100)	23 (0 - 88)	
Ali je izdelan načrt dela?	63 (25 -100)	28 (0 - 75)	
Ali je delovišče ustrezno označeno?	62 (18 – 99)	19 (0 – 80)	
Ali so delavci usposobljeni za varno delo?	58 (13 – 100)	31 (0 - 88)	
Ali imajo delavci specialne zdravniške preglede?	61 (5 – 99)	33 (1 - 95)	
Ali se uporabljajo sesalniki ?	58 (5 - 100)	21 (0 - 95)	
Ali se uporablja ustrezna zaščita dihal in druge osebne varovalne opreme?	65 (8 - 96)	20 (0 – 93)	
Ali se vodi evidenca izpostavljenih delavcev?	57 (8 - 98)	34 (2 – 93)	

5. Število obvestil o pričetku izvajanja del po posameznih letih		Azbest					
40 člen ZVZD-1 in 6. člen Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu (Uradni list RS, št. 93/2005)							
Leto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Število obvestil	ni podatka	99	96	74	66	50	53
PRIJAVA							
<ol style="list-style-type: none"> 1. LOKACIJA DELOVIŠČA 2. VRSTI AZBESTA, S KATERIM SE RAVNA ALI JE BIL UPORABLJEN 3. KOLIČINI AZBESTA, S KATERIM SE RAVNA ALI JE BIL UPORABLJEN 4. AKTIVNOSTIH IN POSTOPKIH 5. ŠTEVILU IZPOSTAVLJENIH DELAVCEV 6. PREDVIDENEMU ZAČETKU IN TRAJANJU DEL, 7. SPREJETIH UKREPIH ZA ZMANJŠANJE IZPOSTAVLJENOSTI DELAVCEV AZBESTU 							
<p><u>V kolikor se prijava ne izvede je to prekršek za delodajalca sankcioniran z globo v razponu od 2.000 do 40.000 EUR in za odgovorno osebo od 500 do 4.000 EUR</u></p>							

6. Okoljevarstveno dovoljenje 2006 – 4; 2013 - 152

Azbest

Rekonstrukcijo ali odstranitev objektov in vzdrževalna dela lahko opravljajo samo tisti delodajalci, ki imajo za odstranjevanje azbesta pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje ministra, pristojnega za okolje, **razen če izvajajo dela manjšega obsega** skladno z Uredba o pogojih, pod katerimi se lahko pri rekonstrukciji ali odstranitvi objektov in pri vzdrževalnih delih na objektih, instalacijah ali napravah odstranjujejo materiali, ki vsebujejo azbest

Okoljevarstveno dovoljenje

NE POTREBUJE

oseba, ki izvaja dela manjšega obsega.

Dela manjšega obsega

Azbest

So vsa dela, ki jih do zaključka delovnega postopka, vključno z dodatnimi deli (vstopanje v prostore, jemanje vzorcev, izpraznitev prostorov, čiščenje prostorov in predmetov in prevozi po gradbišču ter začasno skladiščenje odstranjenih materialov, ki vsebujejo azbest) opravita največ

DVA DELAVCA

in NE TRAJAJO VEČ KOT

ENO URO:

- odstranjevanje azbest cementnih izdelkov ali drugih azbestnih izdelkov (vinilne talne azbestne obloge, asfaltne talne azbestne obloge, veziva, polnila, kiti, paste, barve, premazi za strehe), če koncentracija azbestnih vlaken ne presega 0.1vl/cm³
- odstranjevanje majhnih količin materialov, ki vsebujejo šibko vezani azbest (do 10 kg brizganega azbesta, plošče, lepenke, tkanine ali vrvi iz azbesta)
- vzdrževanje azbestnih izdelkov (preplastenje zapor pri zračnih in dimnih kanalih ali kabelskih vodih ali preplastenje slabo vezanih azbestnih plošč v dobrem stanju, razen fasadnih, z valjčkom)

Dela manjšega obsega

Azbest

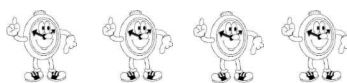
So vsa dela, ki jih do zaključka delovnega postopka, vključno z dodatnimi deli (vstopanje v prostore, jemanje vzorcev, izpraznitev prostorov, čiščenje prostorov in predmetov in prevozi po gradbišču ter začasno skladiščenje odstranjenih materialov, ki vsebujejo azbest) opravita največ

DVA DELAVCA

in **NE TRAJAJO VEČ KOT**

ŠTIRI URE :

- Odstranjevanje fasadnih oblog, strešnih kritin in cevovodov iz azbest cementa, če dela potekajo na prostem skupna površina azbest cementnih plošč pa ne presega **300 m²** oziroma skupna dolžina azbest cementnih cevi ne presega **300 m**.

Azbest

Hvala za vašo pozornost !